

9 روز تا اجرای «مادر تحریم‌ها» مردم از راهکارهای دولت می‌پرسند

در طول ده سال گذشته آنچه در رابطه میان ایران و آمریکا نقش مهمی داشته و تعیین‌کننده تحولات و معادلات بوده است، مسئله تحریم‌های اقتصادی است. تحریم‌های اقتصادی که به طور ویژه از سال 2010 میلادی با اعمال تحریم‌های بی‌سابقه بانکی علیه ایران شدت یافت.

در طول ده سال گذشته آنچه در رابطه میان ایران و آمریکا نقش مهمی داشته و تعیین‌کننده تحولات و معادلات بوده است، مسئله تحریم‌های اقتصادی است. تحریم‌های اقتصادی که به طور ویژه از سال 2010 میلادی با اعمال تحریم‌های بی‌سابقه بانکی علیه ایران شدت یافت.

بر این اساس اگر بخواهیم تحولات ایران و آمریکا را به درستی فهم کنیم لازم است تحولات تحریم‌های اقتصادی را درست فهم کنیم. به یقین می‌توان گفت هر تحلیلی که مبتنی بر فهم درستی از تحریم‌ها، ساختارش و آخرین وضعیتشان نباشد، نمی‌تواند آینده را درست پیش‌بینی کند.

برخی تحلیلگران تا قبل از روز جمعه گذشته و سخنرانی ترامپ، از خروج آمریکا از برجام صحبت می‌کردند. در حالی که اگر شناخت درست از ساختار تحریم‌ها و شناخت فرصت‌های برای آمریکا در پیشبرد بهتر و دقیق‌تر تحریم‌ها، تر تحریم‌ها، هایش ایجاد کرده است، مد نظر قرار می‌گرفتند، موضوع خروج از آمریکا از برجام از سوی هیچ تحلیلگری جدی تلقی نمی‌شد. بلکه آن را صرفاً یک بلوف سیاسی برای کسب امتیازات بیشتر و به هم ریختن معادلات ذهنی طرف ایرانی می‌دانستند.

دو بال عملیاتی آمریکا

آمریکا در ده سال اخیر برنامه‌ریزی دقیقی برای اعمال تحریم‌های اقتصادی کرده است. ساخت، اعمال و حفظ تحریم‌های اقتصادی یکی از دو بال اصلی سیاست خارجی آمریکا در مقابله با ایران بوده است. آمریکایی‌ها همیشه تاکید کرده‌اند که اعمال تحریم‌ها برای پیشبرد بهتر تلاش‌های دیپلماتیک بوده است. برای نمونه در قانون جامع تحریم‌های ایران (سیسادا 2010) نمایندگان کنگره تاکید می‌کنند که وضع تحریم‌های شدید علیه ایران برای موثر شدن تلاش‌های دیپلماتیک برای مهار ایران است.

در نتیجه بیراه نیست که تحولات در عرصه تحریم‌ها را کلید تحلیل سیاست‌های آمریکا و پیش‌بینی آینده بدانیم.

تحریم‌ها در چه وضعیتی است!؟

همزمان با صحبت‌های شروانه ترامپ در جمعه شب گذشته، وزارت خزانه‌داری آمریکا اطلاعیه صادر کرد که بر اساس آن اجرای قانون کاتسا 2017 آغاز شد. وزارت خزانه‌داری آمریکا با شناسایی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی ذیل دستور اجرایی 13224 اجرای قانون کاتسا را رسماً آغاز کرد.

روز بعد وزارت خزانه‌داری با انتشار توضیحاتی جدید، اعلام کرد که اجرای قانون کاتسا 2017 هنوز کامل نیست و ادامه دارد. این وزارتخانه اعلام کرد بر اساس قانون کاتسا تا 31 اکتبر (9 آبان) فرصت دارد تا دفاتر، نهادها و افراد وابسته به سپاه را ذیل دستور اجرایی 13224 شناسایی کند.

بر این اساس شروع جدی سپاه‌ها، چاله تحریم 9 روز دیگر خواهد بود. یعنی زمانی که وزارت خزانه‌داری تعداد زیادی از افراد و نهادها را به دلیل ارتباط با سپاه درون لیست تحریم قرار دهد.

ابعادی غیر قابل پیش‌بینی!

نکته دیگری که در توضیحات وزارت خزانه‌داری آمریکا مهم بود، ابعاد جدید تحریم‌ها بود. بر این اساس اگر فرد و یا نهادی مشمول دستور اجرایی 13224 بشود (مانند سپاه که جمعه شب ذیل این دستور اجرایی قرار گرفت) تمامی تعاملات با آن فرد یا نهاد ممنوع می‌شود و متخلفان به عنوان حامیان آن فرد یا نهاد درون لیست تحریم قرار می‌گیرند. یعنی حتی همکاری در زمینه‌های انسانی، ارتباطی و... با سپاه ممنوع می‌شود. این موضوع تصور ابعاد تحریم در این وضعیت را دشوار می‌کند.

ترامپ چگونه قانون کاتسا را اجرا خواهد کرد؟

همان‌طور که گفته شد آمریکا از اعمال تحریم‌ها به دنبال رسیدن به نتیجه‌های دیپلماتیک در میز مذاکره است. پس هدف مذاکره در موضوعات موشکی و منطقه و حقوق بشر با ایران و رسیدن به نتیجه‌های دیپلماتیک در برجام است.

آنچه که مشخص است دولت ترامپ و به تبع آن وزارت خزانه‌داری اجرای تحریم‌های کاتسا را با جدیت دنبال خواهد کرد. به این صورت که در یک گام تعداد زیادی از افراد و نهادها مرتبط با سپاه را در لیست تحریم قرار می‌دهد. می‌توان گفت وزارت خزانه‌داری بنا دارد تمام نهادهایی را که قابل تفکیک از سپاه نباشند شناسایی کند. یعنی چه آنهایی که به طور سازمانی مرتبط با سپاه هستند و چه آنهایی که آن‌قدر ارتباط

تنگاتنگی با سپاه دارند که قابل تفکیک نیستند.

آمریکا به دنبال اینکه همه افراد و نهادهای ایرانی را درون لیست تحریم ببرد نیست، یعنی ترامپ نمی‌خواهد اتمسفر ایران را کاملا سپاه کند و زمینه اتحاد مردم ایران را ایجاد کند، بلکه به دنبال افزایش شکاف اجتماعی میان سپاه و سایر ایرانی‌هاست به گونه‌ای که ایرانی‌های زیادی سپاه را مقابل منافع خود ببینند. برای اینکه به این مقصود برسد باید ضربه اول را جدی وارد کند تا سایرین اصطلاحا حساب کار دستشان بیاید. پس در قدم اول یک موجی از شناسایی افراد و نهادها و قرارگرفتن در لیست تحریم رخ خواهد داد.

این اقدام با موجی از ایجاد وحشت از طریق رسانه‌ها و هک‌های مزدور و وابسته به آمریکا و متحدانش، خصوصا رسانه‌های فارسی‌زبان بیگانه همراه خواهد بود. این جنگ رسانه‌ای برای ترساندن آنهاست که فاصله بیشتری با سپاه دارند و می‌توانند این فاصله را آن قدر زیاد کنند که عملا ارتباطی با سپاه نداشته باشند.

بازی اجتماعی آمریکا

آمریکا امید دارد با این کار شکاف اجتماعی داخل ایران را افزایش دهد و بخش زیادی از بازیگران دولتی و غیردولتی در ایران به دلیل ترس از تحریم شدن و برگشتن به فضای قبل برجام، از سپاه دوری می‌کنند. می‌خواهد در راستای اجرای سیاست‌های آمریکا در دوران پس‌برجام به دنبال ساخت و تشدید دوقطبی تحریمی- غیرتحریمی در داخل ایران است. این همان سیاستی است که در دوره اوباما طراحی شد و بر اساس آن برجام شکل گرفت. ترامپ به دنبال تشدید آن است و می‌خواهد با سرعت بیشتری به نتایج مدنظر خود برسد.

انتظار می‌رود با شروع عدم همکاری‌ها با سپاه تنش‌های داخلی میان دو قطب تحریمی- غیرتحریمی افزایش یابد. به طور قطع رسانه‌های نظام سلطه هم بر این اختلافات دامن خواهند زد. هدف از اجرای این سیاست تضعیف توان جمهوری اسلامی ایران در مقابل آمریکا از طریق افزایش شکاف داخلی است که این ضعف منجر به معطلی کشور و مردم در امورات زندگی روزانه شود و در نهایت مسیر برای مذاکره در موضوعات موشکی و منطقه باز و هموار شود.

مردم از تدبیر می‌پرسند!

در مقابل این طراحی خطرناک باید تدبیر داشت. سؤالی که باید این روزها از تمامی تصمیم‌گیران اعم از دولتی و لشگری و کشوری پرسید. آیا تدبیری وجود دارد؟

می‌دانیم که تحریم‌های مهم و کلیدی آمریکا را نمایندگان کنگره و سنا با دقت و ظرافت بسیار بالا طراحی کرده‌اند. اما در ایران چه خبر است؟! اوج همت نمایندگان، پیگیری رفع حصر سران فتنه و براندازان است! تصویب تعطیلات بیشتر، عکس سلفی گرفتن و...! اکنون هیچ خبری از مجلس به گوش نمی‌رسد که بیانگر اندکی تحرک در نمایندگان باشد. با بسیاری از نمایندگان مجلس ارتباط مستمر وجود دارد، اما با نهایت تاسف و ناراحتی باید گفت اغلب آنها نه تنها هیچ طرحی برای مبارزه با زیاده‌خواهی‌های دشمن ندارند، که حتی نمی‌دانند تحریم‌های اعمالی چیست و چه تاثیراتی را دارد!

دولت هم بی‌توجه به همه چیز و بدون تنبه و عبرت‌گیری از ماجرای 4 ساله برجام و مذاکرات، دنبال بازی با کارت سوخته اروپاست و البته عوامل میدانی، کماکان دنبال حاشیه‌بازی و حاشیه‌سازی! هیئت نظارت بر اجرای برجام، هیچ تحرک درخوری ندارد و کمترین اثری در مناسبات سیاسی و اقتصادی از آن دیده نمی‌شود! گاهی اظهارنظر وزیر خارجه یک کشور اروپایی، موجی به مراتب مهم‌تر و موثرتر از وزن همه هیئت ایجاد می‌کند و این نیست جز به این خاطر که عده‌ای هستند برای آنکه هیچ کاری نکنند و نگذارند که دیگران هم کاری کنند!

نامه فراموش‌شده!

رهبر انقلاب در 29 مهر 94 در نامه تایید مشروط برجام، شرط‌های متعددی مطرح کرده و بر لزوم پایبندی به آنها تاکید کردند. بی‌هیچ اغراقی، حتی یک شرط از آن شروط رعایت نشد و اعضای هیئت نظارت، هیچ تصمیم معقول و منطقی در قبال آن نامه و رفتار آمریکایی‌ها نگرفتند! آنها قطعا در پیش خدا جوابگو هستند و هیچ عذری برای جفا به مردم و رهبری ندارند. در بند بند نامه رهبری، برای هر حرکت آمریکایی‌ها پیش‌بینی‌های لازم شده بود، اما هیچ‌ان اشتیاق عده‌ای برای هرچه زودتر فروختن دستاوردهای یک ملت، کار را به اجرای یکطرفه برجام کشاند و حالا هم به عوض تنبه و عذرخواهی، با نهایت گستاخی از این سخن می‌گویند که «بعد از اجرای برجام، خاورمیانه آرام‌تر شده است! برجام الگوی مناسبی برای مناقشات جهانی است!» واقعا این حد از گستاخی و چشم بستن به حقایق، در جهان سیاست نوبر است و باید به عنوان نماد «رو داری» در کتاب گینس ثبت شود!

اقتصاد مقاومتی هم که...!

از چند سال قبل، رهبر انقلاب بر اقتصاد مقاومتی و تکیه بر توان داخلی تاکید داشت. امر مهمی که می‌توانست کشور را در برابر این همه دشمنی‌ها در عرصه اقتصاد بیمه کند. اما دولتمردان، هیچ قدمی در آن راه برنداشتند و

صرفاً بر روی کارهای روزمره خود، نام اقتصاد مقاومتی را چسباندند!

معاون اول رئیس‌جمهور، پروژه راه‌آهن قزوین- رشت را که چندین دهه قبل مطالعه آن انجام شده و در دولت قبل هم بخش زیادی از آن اجرا شده بود را به جای اقتصاد مقاومتی جا می‌زند! و همزمان، سیل کالاهای وارداتی، کشور را در بر می‌گیرد و کار را به جایی می‌رساند که صنایع یکی پس از دیگری نابود می‌شود!

واردات از اروپا اوج می‌گیرد اما روزنامه دولت تیتیر می‌زند که صادرات افزایش یافته! صادرات چه چیز!؟ نفت! نفتی که نمی‌توانیم پولش را بگیریم و طبیعی است که هیچ کشوری از نفت مفت بدش نمی‌آید!

بازی دولت با حاشیه‌ها و بی‌توجهی به توصیه‌ها، فرجام تیره‌ای را برای اقتصاد ملی رقم خواهد زد، کاش فکری می‌شد.